

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про внесення змін до пункту 3⁹ статті 15 Закону України «Про гуманітарну допомогу» щодо розширення переліку гуманітарної допомоги, яка надається набувачам гуманітарної допомоги з метою задоволення потреб населення у перевезеннях в умовах воєнного стану»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Громадський транспорт є одним із ключових елементів забезпечення життєдіяльності територіальних громад, функціонування економіки, підтримання мобільності населення та забезпечення доступу громадян до об'єктів критичної інфраструктури, закладів охорони здоров'я, освіти, соціального захисту та інших суспільно важливих послуг.

У зв'язку із воєнними діями після початку повномасштабної збройної агресії РФ по відношенню до України значна частина рухомого складу громадського транспорту та об'єктів транспортної інфраструктури зазнала пошкоджень або була знищена. Одночасно суттєво збільшилось навантаження на комунальні підприємства, які забезпечують перевезення населення, у тому числі внутрішньо переміщених осіб, працівників критичної інфраструктури та пільгових категорій громадян.

Законом України «Про гуманітарну допомогу» вже передбачено можливість отримання комунальними перевізниками гуманітарної допомоги у вигляді автобусів, електробусів, трамвайних вагонів, тролейбусів та вагонів метрополітену. Разом із тим, належне функціонування громадського транспорту неможливе виключно за рахунок наявності рухомого складу.

Для забезпечення безперебійного функціонування системи пасажирських перевезень необхідними є також спеціалізована техніка для ремонту та утримання трамвайних колій, техніка для обслуговування контактної мережі, аварійно-відновлювальна техніка, спеціалізоване обладнання та запасні частини.

Необхідність відповідних змін до законодавства підтверджується, зокрема, численними зверненнями підприємств міського електричного транспорту.

Зокрема, до Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури надійшли звернення КП ММР «Миколаївелектротранс», ЛКП «Львівелектротранс» та КП «Чернівецьке тролейбусне управління» щодо необхідності внесення змін до законодавства у сфері гуманітарної допомоги. У зазначених зверненнях наголошується, що чинне законодавство дозволяє отримувати як гуманітарну допомогу переважно рухомий склад (автобуси, тролейбуси, трамвайні вагони, електробуси тощо), однак не передбачає належних механізмів отримання спеціалізованої техніки для обслуговування та ремонту трамвайних колій, контактної мережі, аварійно-відновлювальної техніки, спеціалізованого обладнання та запасних частин, без яких неможливе належне утримання та відновлення транспортної інфраструктури. Підприємства також звертають увагу на те, що вони є

складовою критичної інфраструктури та забезпечують безперервне надання життєво важливих транспортних послуг населенню, у тому числі пільговим категоріям громадян, а тому потребують створення належних правових умов для залучення відповідної міжнародної гуманітарної допомоги.

Зазначені звернення були офіційно направлені Комітетом Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури до Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів для розгляду та прийняття рішень по суті порушених питань.

На практиці значна кількість іноземних муніципалітетів, транспортних операторів, благодійних організацій та міжнародних партнерів готові передавати українським громадам не лише транспортні засоби, але й спеціалізоване обладнання та технічні засоби, необхідні для їх експлуатації. Водночас чинна редакція Закону України «Про гуманітарну допомогу» не містить прямого віднесення такого майна до гуманітарної допомоги, що створює правову невизначеність під час його передачі, митного оформлення, обліку та подальшого використання.

Відсутність можливості отримання зазначеної техніки та обладнання як гуманітарної допомоги негативно впливає на технічний стан транспортної інфраструктури, збільшує витрати місцевих бюджетів та обмежує можливості територіальних громад щодо залучення міжнародної допомоги.

У зв'язку з цим виникла необхідність законодавчого врегулювання питання щодо розширення переліку майна, яке визнається гуманітарною допомогою для потреб громадського транспорту.

2. Цілі і завдання прийняття акта

Метою законопроекту є створення правових умов для забезпечення безперебійної роботи та підтримки належного технічного стану громадського електричного транспорту в умовах воєнного стану шляхом розширення переліку майна, яке може передаватись комунальним перевізникам як гуманітарна допомога.

Основними завданнями законопроекту виступають:

забезпечення належного технічного обслуговування та ремонту рухомого складу й транспортної інфраструктури територіальних громад;

підвищення надійності та безперебійності надання послуг з перевезення пасажирів;

розширення можливостей територіальних громад щодо залучення міжнародної гуманітарної допомоги;

зменшення фінансового навантаження на місцеві бюджети;

сприяння відновленню та модернізації систем громадського транспорту.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту

Законопроектом пропонується внести зміни до пункту 3⁹ статті 15 Закону України «Про гуманітарну допомогу» та додатково віднести до гуманітарної допомоги, яка може надаватися набувачам гуманітарної

допомоги, визначеним законом, для надання послуг з перевезення пасажирів, наступне майно:

техніку для обслуговування та ремонту трамвайних колій;

техніку для обслуговування контактної мережі;

аварійно-відновлювальну техніку;

спеціалізоване обладнання для забезпечення функціонування громадського транспорту;

запасні частини.

Зазначені зміни поширюватимуть свою дію як на майно, що передаватиметься після набрання чинності Законом, так і на відповідне майно, ввезене на митну територію України за спрощеним порядком у період воєнного стану.

4. Стан нормативно-правової бази

Сфера правових відносин, у яких пропонуються нововведення, регулюється Конституцією України та Законом України «Про гуманітарну допомогу». Пропонуєтьсянесення змін до Закону України «Про гуманітарну допомогу», що буде достатнім для досягнення цілей, визначених законопроектом.

Водночас з метою узгодження положень підзаконних нормативно-правових актів у сфері обігу на території України гуманітарної допомоги, а також реалізації положень закону на практиці – прикінцевими та перехідними положеннями законопроекту на Кабінет Міністрів України покладаються обов'язки протягом двох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити розроблення та перегляд нормативно-правових актів, що впливають із цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація законопроекту не вимагатиме додаткових витрат із Державного бюджету України та/або інших бюджетів.

Навпаки, прийняття Закону сприятиме залученню додаткових обсягів міжнародної гуманітарної допомоги та дозволить зменшити витрати місцевих бюджетів на закупівлю спеціалізованої техніки, обладнання та запасних частин для забезпечення функціонування громадського транспорту.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття акта

Прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до пункту 3⁹ статті 15 Закону України «Про гуманітарну допомогу» щодо розширення переліку гуманітарної допомоги, яка надається набувачам гуманітарної допомоги з метою задоволення потреб населення у перевезеннях в умовах воєнного стану» матиме, зокрема, такі позитивні наслідки:

забезпечення безперебійного функціонування громадського транспорту;
підвищення якості та надійності пасажирських перевезень;
розширення можливостей міжнародної гуманітарної співпраці;
прискорення відновлення транспортної інфраструктури в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення;
зниження навантаження на місцеві бюджети;
підвищення рівня соціального захисту населення, у тому числі пільгових категорій громадян.

Народний депутат України

Сергій ГРИВКО

«___» _____ 2026 року

